

פרוטוקול מס' 22/ג

מישיבת ועדת הכנסת ביום שלישי,
כ"ח בשבט תשי"ח (18.2.1958)
בשעה 8.30

נ ו כ ח ו : חברי הוועדה:

- ב. אזניה - היו"ר
- ע. איכילוב
- א. אלטמן
- ש. בבה
- ס. ח. ח'ניפס
- ש. יוניצ'סן
- ס. יזהר
- ק. כהנא
- ח. למדן
- ג'. מועדי
- מ. נורוק
- נ. ניר (סגן יו"ר הכנסת)
- ד. נצר
- י. ש. רוזנברג
- ג. שוקן

מוזמנים:

ח. כהן - היועץ המשפטי לממשלה

- מ. רוזטי - מזכיר הכנסת
- א. צידון - סגן מזכיר הכנסת.

סדר-היום: א. ניסוח סעיף בתקנון בעקבות סעיף 28 לחוק יסוד: הכנסת.

ב. ש ו נ ו ת.

א. ניסוח סעיף בתקנון בעקבות סעיף 28 לחוק יסוד: הכנסת.:

היו"ר ב. אזניה: בחוק הכנסת שנתקבל יש כמה סעיפים המטילים על ועדת הכנסת למלא בתקנון פרטים של ביצוע, שאינם בחוק עצמו, אבל מחויבים לפי החוק.

אני מציע שהיום בעסוק בבעיה של פרסום נאומים של חברי-הכנסת. הוועדה התחילה כבר לעסוק בפרק "הפרוטוקול של ישיבות הכנסת". אם נקבל את הסעיף הזה ונסכם את הפרק כולו נוכל להניחו על שולחן הכנסת והוא יכנס לתקפו.

בפרק הזה מדובר על יו"ר הכנסת; לפי החוק שנתקבל עלינו לכתוב "יו"ר הישיבה".

היוע"מ ח. כהן: בסעיף 28 לחוק הכנסת נאמר: "ההליכים בישיבה פתוחה והדברים שנאמרו בה - פרסומם אינו מוגבל ואינו גורר אחריות פלילית או אזרחית; אולם יושב ראש הישיבה רשאי, בדרך שנקבע בתקנון, לאסור פרסום דבר שפרסומו עלול, לדעתו, לפגוע בבטחון המדינה".

על ועדת הכנסת לקבוע את הדרך שבה רשאי יו"ר הישיבה לאסור את הפרסום.

ג. ניר: ראשית, יש לקבוע את תחומי הזמן בהם רשאי יו"ר הישיבה לאסור את הפרסום.

ש. בבה: יש להבדיל בין פרסום בעתונות לבין מחיקה מתוך הפרוטוקול.

היוע"מ ח. כהן: אני מציע לכתוב: "ראש יו"ר הישיבה שפרסום דבר שנאמר בישיבה או שארע בה עלול לפגוע בבטחון המדינה, יודיע על-כך בו במעמד בעל-פה לכנסת, או תוך 24 שעות בכתב, שיונח על שולחן הכנסת".

היו"ר ב. אזניה: לדעתי, הוא יכול להודיע בו במעמד או בכתב לנואם וליו"ר ועדת הכנסת.

ש. בבה: בתקנון מדובר על מחיקה מזו הפרוטוקול. אין לה קשר עם פרסום. הכוונה בחוק הכנסת היא לפרסום. צריך להיות ברור שאם יו"ר הישיבה אינו מודיע על האיסור באותו מעמד, הדברים מתפרסמים למחרת היום בעתון.

היו"ר ב. אזניה: לא הייתי מציע לכתוב בתקנון באיזו דרך מודיע יו"ר הישיבה לעתונות על דבר האיסור.

היוע"מ ח. כהן: על היו"ר לאמר מה אסור לפרסם, כשם שהדבר נעשה בבתי-המשפט.

א. צידון: והודעת יו"ר הישיבה, האם היא נכנסת לפרוטוקול?

היו"ר ב. אזניה: עלינו לקשור את זה לענין המחיקה מן הפרוטוקול, כי בסופו של דבר זה באותם המקרים ולאחר צורך. איך נהגו עד עתה?

א. צידון: הרשות המוסמכת מטעם שר הבטחון נמצאה בכנסת ובמקרה שנאמרו דברים הפוגעים בבטחון המדינה ויו"ר הישיבה לא הרגיש בזאת, הוא הפנה את תשומת לבו לכך, ובהסכמתו של יו"ר הישיבה לא הוכנסו הדברים לפרוטוקול, מבלי להודיע על כך.

כל עוד לא פורסמה הסטנוגרמה והדברים הוצאו ממנה, אין בעיות. השאלה מתעוררת לגבי דברים שפורסמו בפרוטוקול ולאחר זאת הוחלט לאסור את פרסומם - האם הדברים האלה מחייבים רק את "דברי הכנסת", או גם את העתונות?

היו"ר ב. אזניה:
אני מציע לכתוב שהיו"ר ושאי לאסור את הפרסום בכל דרך הנראית לו. אחרת לא נצא מן הסבך הזה ונטיל עליו דרך הנדעה כזאת שפרסומה של ההודעה יביא לפרסום הדברים שאותם רוצים לאסור.

ע. איכילוב:
אני מוכן לקבל את הצעתו של היו"ר, אבל כפסקה סופית להנחיה קבועה שניתן ליו"ר הישיבה. עלינו להבהיר את היושב-ראש של אותה ישיבה, כי עלינו לצאת מתוך ההנחה שלא תמיד שומע היו"ר את הדברים שנאמרים ולא תמיד כל העתונאים במצאים באולם הכנסת. הפרוטוקול של הכנסת איננו מענין אותנו כרגע.

לדעתי, אם הצליחו למנוע את הפרסום תוך 12 שעות מאז נאמרו הדברים, הפרסום נמנע. אם לא הצליחו לעשות זאת תוך 12 שעות - אין למנוע את הפרסום הזה.

יש לקבוע שההודעה על איסור פרסום יכולה להמסר לא רק ע"י היו"ר אותה ישיבה שבה נאמרו הדברים האסורים, אלא גם ע"י היו"ר הישיבה שאחרי זה. הדברים האלה צריכים להיות ברורים.

שנית, משנמסרה הודעה כזאת - ואפילו לפני שנמסרה, הדברים האלה צריכים להיות מוצאים מן הסטנוגרמה. ז"א שאם נאמר משהו בשעה 5 אח"ה צ"ש להוציא את הדברים מיד מן הסטנוגרמה, גם אם ההודעה על-כך נמסרת רק בישיבת הערב.

מכיון שיש ועתונאים אינם מחכים עד לסיום הסטנוגרמה כולה, אלא במקרים מענינים במיוחד מקבלים את הסטנוגרמה של הנואם מיד, הרי לגבי ישיבות בוקר ואחר-הצהרים יש לקבוע כלל שאין מחלקים את הסטנוגרמות אלא אחרי עבור מחצית השעה מזמן שנסתיימה הישיבה. אחרת, אין כל טעם וערך להודעה בכנסת.

דברים אלה אמורים לגבי ישיבות ביום; נשאלת השאלה כיצד לנהוג לגבי ישיבת הערב, כאשר דברים נאמרים בשעה 11 בלילה והעתונאי אינו מחכה כלל לקבלת הסטנוגרמה ומוסר את הדברים טלפוניית למערכת עתונו. ברור שהודעה שתמסר למחרת היום לא יהיה לה כל ערך לגבי מקרה כזה.

אני מסכם את הצעתי ואומר שיש לקבוע שהודעתו של היו"ר הישיבה צריכה להמסר מיד או בישיבה שלאחרי הישיבה שבא נאמרו הדברים שאת פרסומם מבקשים לאסור, ואז ההודעה יכולה להמסר ע"י היו"ר הישיבה השניה. הודעתו של היו"ר הישיבה צריכה להכנס לפרוטוקול. נוסף לאלה אני מוכן לקבל את הצעתו של היו"ר הוועדה שהיו"ר ושאי לאסור את הפרסום גם בכל דרך אחרת הנראית לו.

היו"ר ב. אזניה:
אני צריכים להוסיף כאן הכבדה שלא היתה. ההודעה לא היתה קיימת עד עתה ואינני רואה כל צורך להוסיף אותה, כי היא תביא רק לפרסום אותם הדברים שאת פרסומם מבקשים לאסור.

מ. נורוק: לדעתי, אין צורך בהודעה.

ג. נייר:

את הסטנוגרמה אפשר תמיד לתקן. הבעיה העיקרית היא לגבי העתונאים. אם תאמר להם לא לפרסם - הם לא יפרסמו. לדעתי, יש לקבל את הצעתו של יו"ר הוועדה, שיו"ר הישיבה יודיע להם על האיסור בכל דרך שהוא ימצא לנכון.

ח. למדון:

מדובר כאן על דברים הפוגעים בבטחון המדינה. אבל מי מגדיר מה פוגע בבטחון המדינה. בכנסת יכולים להאמר דברים המסיתים לשנאה עדתית וגזעית, ולדעת יו"ר הישיבה הם עלולים לפגוע בבטחון המדינה - לדעתי יש לכלול גם דברים מסוג זה במסגרת האיסורים. אני מציע שנכניס בתקנון פרוש רחב יותר של המונח "פגיעה בבטחון המדינה".

ש. בבה:

הרשות המוטמכת מטעם שר הבטחון אינה יכולה לעכב פרסום של דברים שנאמרו בכנסת, אם האיסור לא בא מיו"ר הכנסת. בחוק נאמר במפורש שאפשר לפרסם כל מה שנאמר בישיבה פתוחה של הכנסת, אלא אם אסר זאת יו"ר הישיבה. אני מתנגד להרחבת המושג "בטחון המדינה" עליצו לראות את הדברים מבחינה מעשית. אם הדברים פוגעים היו"ר יעיר על כך מיד ויורה להוציאם מן הפרוטוקול. אינני מדבר על מקרים שהיו"ר לא שמע את מה שנאמר. אני סומך על כל אחד מיושבי-הראש שיעירו על דברים הפוגעים בבטחון המדינה.

אינני חושב שיש מקום לא לחלק את הסטנוגרמה אלא בגבולות מסוימים של זמן. זה לא יעזור, כי העתונאים יושבים באולם ושומעים את מה שנאמר, והם יכולים לצאת ולהודיע לעתונם את מה ששמעו. לכן, אנו יכולים גם למחוק את הדברים מן הפרוטוקול מבלי שהדבר יחייב את העתונאים, אם הדברים לא ייאמרו להם במפורש.

אני מציע לכתוב שיו"ר הישיבה רשאי להורות למחוק מן הפרוטוקול ולאסור פרסום דברים, שיש בהם פגיעה בבטחון המדינה בכל דרך הנראית לו. אבל יש להכביל את יו"ר הישיבה בזמן של 12 שעות, כי אחרת אין כל ערך להודעתו.

היוע"ט ח. כהן:

לא מתעוררת כל שאלה מה זה בטחון המדינה, ומה עלול לפגוע בבטחון המדינה. החוק מוסר את זה לשיקול דעתו של יו"ר הישיבה. הוא יכול לחשוב שדבר מסוים פוגע בבטחון המדינה וחברי-הכנסת יכולים לחשוב אחרת.

הבר שני הוא, שהחוק מדבר עליו בסעיף 28 ואין לו כל קשר לפרוטוקול והסטנוגרמה של הכנסת. אני מזוהר מאד מפני ערבוב התחומים. אחר-כך אחזור עוד לענין הסטנוגרמה. לפי דברי ח"כ בבה הוראה למחוק מן הסטנוגרמה יכולה להיות דרך של הוראה על איסור פרסום. זה ענין לחוד. אנחנו צריכים לדון על פרסום ע"י גורמי חוץ, כלומר ע"י עתונאים. אומר יו"ר הוועדה שאת הסמכות להחליט באיזו דרך יודיעו לעתונאים אפשר להטיל על יו"ר הישיבה, שהחוק העניק לו סמכות מסוימת. בדרך זו ועדת הכנסת לא תצא ידי חובתה. התקנון חייב לקבוע את הדרך, כי החוק מחייב אותו לעשות זאת,

אם יו"ר הישיבה אסר פרסום ומישהו אחר-כך פרסם את הדברים הוא בר-עונשין ויכול על זה ללכת לבית-הסוהר. לא ייתכן שאנחנו נעסוק בדיני נפשות ונקבע חוקים פליליים שלפיהם יכול אדם לקבל עונש חמור על דבר שהוא עשה בלא-יודעין. אם זו הוראה פלילית-וזו הוראה פלילית, מפני שכתוב שמפרסם דבר-צפוי לעונש - כי אז צריכים לדאוג לכך שכל מי שיכול להיות צפוי לעונש צריך לקבל הודעה ברורה על מה שצפוי לו. הוא צריך לדעת בדיוק מה אסור לו לעשות.

הי'וע"מ ח. כהן:

לגבי ההוראות המקבילות על אינצ'ים בעניינים של תהליכי משפט, ר"ה הודעה בפומבי בביה"מש. אבל צראה לי שזה הדבר המינימאלי, שהי'ור' ימסור הודעה במליאת הכנסת, שדבר זה וזה אסור בפרסום. אז אפשר יהיה להעמיד כל אדם וכל עתונאי בחזקת ידיעה. מה שנאמר במליאת הכנסת יכול היה וצריך היה להגיע לידיעתו, והוא לא יכול לטעון אח"כ שלא ידע. מה שאין כן במסיבת עתונאים. אם הוא לא היה במסיבת עתונאים הוא לא יכול היה לדעת ולא צריך היה לדעת.

בין אם קובעים שהוא יכול להודיע על האיסור בכל דרך אחרת ובין אם אומרים שהוא יכול להודיע על-כך בדרך של כינוס עתונאים למסיבת עתונאים, הרי ההודעה במליאת הכנסת היא הערובה המינימאלית שאדם לא יבוא על ענשו על לא ידיעה ועל לא עוול בכך. אני גם חושב שהוועדה הזאת חייבת ליצור את הערובה המינימאלית הזאת שלא יהיה חוק פלילי שאדם ייענש לפיו בלי שיידע על-כך. בהודעה צריך לזהות את הדברים שאסורים בפרסום באופן שכל אחד ואחד יבין. (ש. בבה: והדברים האלה יכנסו לפרוטוקול?) יכולים לדבר בפרוטוקול שהם אסור בפרסום, ויכולים להיות דברים שיימחקו מן הפרוטוקול ויהיו גם אסורים לפרסום.

יש אפשרות אחרת, במקום הודעה בכנסת: דאה י'ור' הכנסת לאסור פרסום דבר לפי סעיף 28 של חוק הכנסת, כי אז הוא יצוה על מזכיקת הכנסת למחוק את הדברים הנוגעים לכך מן הסטנוגרמה. נמחקו הדברים מן הסטנוגרמה יראו את הדבר כאילו הודע לכל הנוגע בדבר.

אינני יודע אם זאת היא דרך טובה. העתונאים יושבים באולם הכנסת, הם אינם סומכים על הסטנוגרמה - על-כל פנים אינם צריכים לסמוך עליה - והם יכולים מיד לטלפן למערכת העתון שלהם ולהביא לידי פרסום את אותם הדברים שאחר-כך יימחקו מן הסטנוגרמה, מבלי שהעתונאי ידע מה הוכנס לסטנוגרמה ומה לא הוכנס לתוכה. מבחינה זו גם דרך זו אינה דרך תקינה ויעילה. לכן, אינני רואה דרך אחרת, אלא ההכבדה הזאת של ההודעה במליאת הכנסת.

איזו צורה תקבל ההודעה הזאת - זו שוב שאלה אחרת. אפשר לאמר: המלים האלו והאלו אסורות לפרסום. אפשר לאמר שכל הנאום אסור לפרסום. אפשר לאמר שכל רמז על ענין זה או אחר אסור. הדברים צריכים להאמר כך שכל אדם ששמע אותם יוכל מיד לזהותם ולדעת מה אסור בפרסום.

ג. שוקן: לדעתי מוכרחה לבוא הודעה ברורה במליאת הכנסת, עד כמה שאפשר סמוך לנאום שצריך לאסור את פרסומו, כדי שהעתונאים יידעו על כך. זה הכרח.

א. ציריין: נשאלת השאלה אם ההודעה של י'ור' הישיבה בדבר איסור הפרסום בכללת בפרוטוקול או לא? לדעתי, על י'ור' הישיבה להורות מיד למזכירות הכנסת למחוק את הדברים מן הפרוטוקול.

שאלו כיצד יובא הדבר לידיעתם של העתונאים - זו בעיה טכנית שאפשר להשאירה ליושב-ראש. הוא יכול להודיע להם באמצעות הטלפון או המברקה. אבל מה שחשוב הוא שתן הודעה בכתב למזכירות, כדי שזו תשמט אסמכתה להודעה לעתונות.

ש. יוניצ'מן: אינני מבין לשם מה ההכבדה הזאת. לדעתי הבעיה אינה קיימת לגבי ישיבות ערב, באשר אפשר למנוע את הפרסום כל עוד העתון לא יצא ממכש הדפוס (והוא יוצא ב-3 או 4 לפנות בוקר). הבעיה היא חמורה יותר בישיבות בוקר, לגבי עתוני הערב היוצאים בשעה 12 בצהריים, ולהם מודיע העתונאי, את אשר יש לו להודיע, טלפונית, מיד עם השמע אותם הדברים שהוא מבקש לפרסם.

ש. יוניצ'מן:

על היו"ר להגיב מיד על דברים הפוגעים
בבטחון המדינה. אם אינו עושה^ה סימן שהדבר לא נראה לא כפוגע,
ואין טעם בדבר שאחרי הישיבה הוא יתכנס ויטייע עם עוד כמה וכמה
אנשים ורק אחרי התייעצות זו יחליט שאכן הדברים פוגעים בבטחון המדינה.

וכאשר מדברים על בטחון המדינה, צריך
להיות ברור שהכוונה היא אך ורק לבטחון המדינה ולא בטחון הממשלה
או בטחון המפלגה.

לדעתי, על היו"ר הישיבה למסוח הודעה
על הדברים האסורים בפרסום, כדי שהעתונאי ידע מה מותר ומה אסור
לו לפרסם.

היו"ר ב. אזני:
אני חולק על דעתו של היוע"ם בדבר
הצורך בהודעה. עד היום לא נהגנו
כך ולא נתגלו כל תקלות בשל כך.

אין הכנסת דומה לבית-המשפט, כל
דבר הנאמר בכנסת מעורר תגובה. דבר הנאמר בבית המשפט - איננו
מעורר תגובה. אני מוכרח למנוע את הדבר שלא היה במשך 8 שנות
קדומה של הכנסת. אני מוכרח למנוע ויכוח על זה, כי אי-אפשר
להסכים לכך שיתווכחו עם היו"ר, וברור שיתווכחו אתו.
(היוע"ם ח. כהן: אתה יכול למנוע זאת ע"י התקנון). שום תקנון
לא יעזור בזה.

אני בני רוצה לחייב את היו"ר בדרך של
הודעה בפומבי. אם היו"ר לא ימצא דרך אחרת, אלא להודיע - זה
ענינו. אבל אני בני רוצה לעשות מזה חובה, כתנאי לאיסור. אם
עתונאי יפרסם דברים וכאשר יביאו אותו לדין הוא יאמר: "אני לא
ידעתי" - תהיה לו הגנה טובה.

המציאות שלנו היא כזאת שיש ליו"ר
אמצעי טכני בדוק איך למנוע את הפרסום. לא זו הנעיה. לי נראית
הצעתו של ח"כ בבה עם התוספת שלי כהצעה טובה. אני מבקש שהיוע"ם
המשפטי ינסח לנו הצעה ברורה הצעתו של ח"כ בבה והצעתי. הנעיה
היא איך לתת אסמכתה לכך שהוא אשה זאת, ולא איך הוא יעשה זאת.
אם נקשר את זה בהודעה פומבית - אנו מקלקלים את הענין.

ע. איכילוב:
היוע"ם צדק כאשר אמר שהכנסת חייבה
אותנו, בחוק שקיבלה, לקבוע את דרכי
האיסור. אין זאת אומרת שההודאה שלנו צריכה להיות מנוסחת אך ורק
בסעיף אחד. אנו יכולים לנסח אותה בכמה סעיפים.

לדעתי הסעיף הראשון צריך לכלול את
חובת ההודעה של היו"ר בכנסת. אם הוא מרגיש בזאת מיד - הוא מגיב
מיד, ואם לא - הוא יכול להודיע על-כך בישיבה הבאה. ואינני מקבל
בענין זה את הנחתו של ח"כ יוניצ'מן. ובוסף לאלה, יודיע היו"ר
על האיסור בכל דרך הנראית לו. ז"א במסיבת עתונאים, באמצעות
הטלפון או המברקה. אני מציע לנסח את ההצעה ברורה זו.

ג. שוקן:
אני בני חושב שאפשר להשאיר את זה בצורה
סתומה כזאת. צריכה כאן להיות דאגה
לעתונאים, כדי שיידעו מה אסור לפרסם ולא יועמדו לדין על אי-ידיעה.

ע"מ ח. כהן:

אני מציע את הנוסח הבא:

"אייסור פרסום לפי סעיף 28 לחוק יסוד הכנסת

שה באחת הדרכים האלה:

- (1) ע"י מתן הודעה בכנסת בו במעמד או סמוך
- ככל האפשר; (2) ע"י מתן הודעה לנואם והוראה למזכירות על מחיקת
- דיים מן הפרוטוקול; (3) בדרך אחרת הנראית ליושב-ראש הישיבה;
- לבד שאיסור כאמור לא יוטל לאחר שעברו 12 שעות משעה שהדברים שפרסומם
- ור נאמרו או אירעו.

ר. ב. אזניה:

אני מוכן לקבל את הנוסח הזה.

שוקן:

לפי הנוסח הזה שלש הדרכים הן אלטרנטיביות.
ז"א שהיור יכול להודיע גם בכל דרך אחרת
יאית לו. נוסח כזה אין לקבל.

ר. ב. אזניה:

אני מוכן להוסיף "ובלבד שהובטח כי הדבר
הגיע לידיעת העתונאים".

ע"מ ח. כהן:

בתוספת זו אתה שולל מהם את האפשרות לטעון
שהידיעה לא הגיע אליהם.

איכילוב:

אני מציע לקבל את הצעת היוע"מ בתיקונים הבאים:
במקום "באחת מן הדרכים האלו" לכתוב "בדרכים אלו".
ועיף השלישי לכתוב "ובכל דרך אחרת".

ע"מ ח. כהן:

אני מבין שנוסף על מתן ההודעה או על המחיקה
מן הפרוטוקול, יכול היור לנקוט בצעדים נוספים.
ל את זאת אין צורך לכתוב, מפני שהיור המרבה בצעדים כדי להביא את
האייסור לנוגעים בדבר, הריהו משובח. אבל זה לא צריך לכתוב כאן.

שוקן:

אינני חושב שהדרך השניה יכולה לבוא בחשבון
במקום הודעה בכנסת. יכול להיות מצב שעתונאי
ע את דברי הנואם ויצא מן האולם כדי להודיע לעתונאי ובינתיים מודיע
ר הישיבה על האייסור, מבלי שהעתונאי יודע על-כך. זו אינה דרך שעתונאי
יל לעמוד בה. משום כך ההודעה בכנסת היא הכרחית. נוסף לכך יש להודיע
יתנה הוראה למחוק את זה מן הפרוטוקול.

ר. ב. אזניה:

אני מציע שבמקום ההגבלה של 12 שעות תבוא הגבלה
של 24 שעות. שנית, אני מציע שההוראה למזכירות
לל באותו סעיף שבו מדובר על ההודעה בכנסת.

ש. רוזנברג:

אני תומך בדעתו של יור הוועדה בענין 24 השעות.
יש עתונאים שאינם מופיעים יום-יום והאייסור צריך
ול גם עליהם. בדרך-כלל כאשר יור הישיבה בא בדברים עם העתונאים ומבקש
ל לא לפרסם את הדברים - הם אינם מפרסמים אותם. הודעה על איסור שבאה
מיד, אלא לאחר מכן, לאחר תקופת זמן מסוימת, אינה מחייבת עתונאי
ים את הדברים לפני פרסום האייסור, ואין להעמידו על כך לדין.

בבה:

אם מקבלים את ההצעה של 24 שעות אין כל ערך להודעה,
כי בינתיים הדברים מתפרסמים. אם העתונאי מפרסם
הדברים לפני כן, תהיה זו עילה מקילה בשבילו, אבל אין הוא פטור מעונש.
ינו לצמצם את הדבר ככל האפשר, ועל כן אני עומד על 12 השעות.

ש. בבה:

יש לנו נסיון מסוים - ברוב המקרים היו ר' הגיב על הדברים שנאמרו במקום. במקרים אחדים הם נמחקו מן הפרוטוקול. איננו צריכים לחשוב כל כך הרבה על "מה יהיה כאשר יהיה".

אני רוצה להסתמך על הנוהג הקיים, לפיו הדרך לאסור פרסום משהו היתה ע"י מחיקה מן הפרוטוקול. דבר שנמחק מן הפרוטוקול ממילא גם לא פורסם. לדעתי, המחיקה מן הפרוטוקול באה במקום ההודעה. במקום שהיו ר' יחזור על המלים שאסור לפרסם אותן, וע"י כך יפרסם אותן, הוא מורה על מחיקתן מן הפרוטוקול. עתונאי שמע את הדברים שמע גם את הודאת היו"ר למחוק את המלים. ואם הוא לא שמע, גם לא יקרא זאת בפרוטוקול. הבעיה מתעוררת לגבי המקרים בהם לא הודיעו על המחיקה מיד, אלא תוך ה-12 שעות. אני הייתי מציע לכתוב כאן "ובלבד שהודעה תגיע לידיעת המעוניין". איך זה יגיע לידיעתו - זה ענינו של היו"ר. יש להבטיח שהדברים יגיעו לידיעת המעוניין, כדי שלא יוכל לטעון אחר כך שפרסם את הדברים האסורים בלא-יודעין.

היו"ר ב. אזניה:

אני מציע שנביא את הנוסח ששמענו אותו ליו"ר והסגנים, ונשמע את חוות-דעתם עליו. אנו יכולים לקבל את הנוסח הזה, המבוסס על המציאות. איננו יכולים לטעון שהנוהג הקיים עד היום גרם לתקלות ואין להניח שהוא יביא לתקלות בעתיד.

אני מציע שנקבל את חוות-דעתם של היו"ר והסגנים לנוסח הזה, ובשבוע הבא נוכל לאשר אותו.

ע. איכילוב:

אל לנו לשכוח שכל קטע בתקנון שאנו מאשרים אותו צריך להיות מונח על שולחן הכנסת, ואחרי שחוק תקופה מסוימת מתקבלות הערות לקטע הזה, אנו דנים בהן ורק לאחר זאת נכנס הקטע לתקפו. אני מניח שנשמע הערות רבות ועוד נחזור לדון בענין זה.

אני מקבל את הצעתו של יו"ר הוועדה שנשמע את חוות-דעתם של היו"ר והסגנים, אלא שאני מציע שלדיעתם של היו"ר והסגנים תובאנה שתי נוסחאות: ששלושה הסעיפים שבהצעה משמשים כאלטרנטיבה וששני הסעיפים הראשונים מחייבים ואילו השלישי הוא רק בבחינת תוספת.

היו"ר ב. אזניה:

אינני יכול להסכים לזאת. אני רוצה לקביל להם החלטה של ועדת הכנסת.

ש. בבה:

אני מציע שיחד עם ההצעה יועבר ליו"ר והסגנים גם העתק של הפרוטוקול הזה.

ג. שוקן:

לפי הצעה זו, אני חוזר ואומר, יכול עתונאי לבוא לידי הענשה בשל דבר שלא ידע שאסור לעשותו. אני מקבל אמנם את מה שאמר ח"כ איכילוב שזו אינה המלה האחרונה, אבל יחד עם זאת, גם המלה הראשונה יכולה להיות יותר יעילה.

י. ש. רוזנברג:

המזכירות מתקשרת עם העתונאים, ואם היא אינה עושה זאת, העתונאי פטור מעונש.

היו"ר עם ח. כהן:

אפשר לכתוב: "נמטרה הודעה בכנסת, חזקה על כל אדם שהאיסור הודע לו; לא נמטרה הודעה בכנסת, הטוען שהאיסור הגיע לידיעת אדם פלוני - עליו הראיה".

היו"ר ב. אזניה:

הצעה זו אינה נראית לי.

היוע"ם ח. כהן:

הצעה זו טובה, אבל אין מקומה בתקנון, אלא בחוק הפלילי.

אולי לכתוב: "ובלבד שיובא לידיעת מערכות העתוננים".

היו"ר ב. אזניה:

מ. רוזטי: למעשה, יש קשר מתמיד בין העתונות לבין הרשות המוסמכת מטעם שר הבטחון, ולא דוקא בקשר למה שנאמר בכנסת. גם אני נמצא בקשר עם הרשות הזו ואני יכול להעביר לידיעתה את דבר האיסור.

היו"ר ב. אזניה: אני רמזתי על אותם הדברים שאותם פרסם רוזטי. על-כן, נראה לי כי ההצעה הטובה ביותר היא לכתוב "ובכל דרך אחרת".

ש. בנה: אני מציע שלא נחליט בענין זה, אלא לאחר שנשמע חוות-דעת של היו"ר הכנסת והסגנים על שתי הדעות שהושמעו כאן.

היו"ר ב. אזניה: אנו מבקשים חוות-דעת על החלטה של ועדת הכנסת. אני מוכן גם להצביע בשאלה זו.

ע. איכילוב: אני מציע שיו"ר הוועדה ימסור ליו"ר הכנסת והסגנים את שתי הדעות שהושמעו כאן.

ג. שוקן: היחשבה משיטתית אני שואל את דעתו של היוע"מ: במקרה שעתונאי מפרסם דבר על סמך דברים שהוא שמע בכנסת, מבלי לעיין בפרוטוקול, ומבלי לדעת שהם נמחקו אחר-כך - והוא טוען שלא נזקק כלל לפרוטוקול, אלא מלא את תפקידו כעתונאי ושם רשימות בכנסת - מה מצבו של אותו עתונאי ומה מצבנו-אנו, הרוצים למנוע פרסומו של הדבר הזה?

מ. רוזטי: אם יו"ר הכנסת מחליט לאסור פרסום, הוא יכול להודיע על כך לרשות המוסמכת מטעם שר הבטחון, וזו תודיע את דבר האיסור לעתונאים.

היוע"מ ח. כהן: זה בניגוד לחוק הכנסת. אם הסעיף הזה יתקבל והאיש שפרסם את הדברים יהיה אחראי בפלילים, זו עילה להמתקת העונש. אבל הוא יהיה אחראי בפלילים.

ח. למדן: אני מציעה להוסיף להצעת היוע"מ: "והודע לעתונאי".

היו"ר ב. אזניה: אני מבין שדאגתו של ח"כ שוקן היא, שמא לא יידעו, כל אלה הצריכים לדעת זאת, את דבר האיסור.

אני מציע שאת ענין ההודעה למזכירות הכנסת נעביר מיד לאחר ההודעה בכנסת והסעיף השני יהיה על הדרך האחרת.

ח. למדן: האם אי-אפשר לכלול כאן את לשכת העתונות? אם היו"ר לא הודיע ללשכת העתונות, וזו לא הודיעה לעתונאי, הרי פסור מעונש.

היו"ר ב. אזניה:

אני מציע שננסח את הסעיף הזה כך:
איסור פרסום לפי סעיף 28 לחוק הכנסת

ייעשה באחת הדרכים האלה:

1. ע"י מתן הודעה בכנסת בו במעמד או סמוך לו ככל האפשר והוראה למזכירות על מחיקת הדברים מן הפרוטוקול?

2. בדרך אחרת הנראית ליושב-ראש הישיבה.

ובלבד שאיסור כאמור לא יוטל לאחר שעברו 24 שעות חשפה הדברים שפרסומם נאסר נאמרו או ארעו.

ג. שוקן:

בפסקה 2 אני מציע להוסיף: "בדרך יעילה אחרת הנראית ליו"ר".

היו"ר ב. אזניה:

אני מוכן לקבל זאת, אם כי יש לסמוך על היו"ר והסגנים שהם יבחרו בדרך היעילה ביותר.

היוע"מ ח. כהן:

המלה "יעילה" אינה מוסיפה דבר.

י. ש. רוזנברג:

אם מקבלים את ההצעה לכתוב "ובכל דרך אחרת הנראית ליו"ר", האם אין בכך משום *Delegation of Power* כי החוק הטילו עלינו לקבוע בתקנון את דרך הפרסום של האסור?

היוע"מ ח. כהן:

כבר עמדתי על כך.

ג. שוקן:

אם היו"ר מקליט לפנות לדרך האחרת ומודיע על כך לרשות המוסמכת, וזו אינה מודיעה את דבר האיסור לעתונאים (וכבר קרה דבר כזה) מה מצבם של העתונאים?

היוע"מ ח. כהן:

הם יצאו זכאים בדיון, מפני שהדרך האחרת אינה קבועה בתקנון. התקנון אינו יכול להעביר ליו"ר את הדבר שהתקנון צריך לקבוע.

ש. בבה:

אנו מנסחים את התקנון לתקופה ארוכה יותר, ועלינו לנסח אותו בצורה כזאת שיהיה ברור גם למי שבא אחרינו, כעבור שנים, מה היתה הכוונה בקביעת הדרך הזאת. הוא לא יוכל לדעת מה היו השיקולים שלנו.

היוע"מ ח. כהן:

אני מציע לכתוב "ע"י מתן הודעה לרשות שהוסמכה לכך ע"י שר הבטחון".

היו"ר ב. אזניה:

אני מוכן לקבל גם הצעה זו. אינני מוכן לחייב את היו"ר הישיבה בהודעה בלבד, כי יכולים להיות שיקולים בעלי חשיבות ראשונה, שלא למסור הודעה בכנסת.

היוע"מ ח. כהן:

היו"ר הישיבה יכול לאמר שלדעתו הדברים פוגעים בבטחון המדינה והרשות המוסמכת יכולה לטעון שאין בכך פגיעה ולהתיר פרסום הדברים. צריך להיות ברור שיו"ר הכנסת הוא הקובע.

י. ש. רוזנברג:

לי נראה שמבחינה אססטית נאה יותר לכתוב "בכל דרך אחרת" ולא לציין את הרשות שהוסמכה

לכך ע"י שר הבטחון.

ה ו ח ל ט

את האיסורייש להשל לא יאמר
לא יאחר מאשר 24 שעות מן
הזמן שהדברים שפרסומם נאסר
נאמרו או ארעו.

ח. למדן:
האם לפי ההחלטה בחוק הכנסת אנו יכולים
להכניס גם הגדרות בחקנון, כדי שיהיה
ברור שדברים מסיתים לא ייאמרו בכנסת.

היו"ר ב. אזניה: לא.

היוע"מ ח. כהן:
יותר לפרסם דברים כאלה, אם יו"ר הישיבה
אינו קובע שהם פוגעים בבטחון המדינה.

מ. רוזטי:
בחוק כתוב שאם הדבר "עלול לדעתו" של
יו"ר הישיבה לפגוע בבטחון המדינה. ז"א
שם הוא קובע כך - אין ערעור על החלטתו.

היוע"מ ח. כהן:
אם יו"ר הישיבה קובע שיש למחוק מן
הפרוטוקול דברים שאין להם כל קשר
לבטחון - כמו ציון העובדה שאשכנזים וספרדים נישאים ביניהם -
בית-המשפט לא יתערב ואי-אפשר לערער על קביעת היו"ר. בית
המשפט לא יתערב גם במקרה שאמנם נאמרו דברים הפוגעים בבטחון
והיו"ר לא הגיב עליהם כלל.

היו"ר ב. אזניה:
אני מציע שנשאיר את המלים "ובכל דרך
אחרת".

י. ש. רוזנברג:
אני מציע לכתוב: ע"י הודעה של היו"ר
באחת משתי הישיבות הבאות".

היו"ר ב. אזניה:
סמוך ככל האפשר פרושו בישיבה הראשונה
או השניה.

ג. שוקן:
אני בעד זה שהדבר יימסר לרשות מוסמכת
ע"י שר הבטחון.

היוע"מ ח. כהן:
ז"א ששר הבטחון יצטרך להסמיך רשות כזאת,
שהיה אחראית לפרסומים לפי סעיף 28 של
חוק הכנסת. היום אין דבר כזה.

י. ש. רוזנברג:
העתונאים יכולים להקים לעצמם ועדה
שלה ימסרו את דבר האיסורים.

היו"ר ב. אזניה:
אני מציע שנערוך הצבעה נסיונית.

ה צ ב ע ה (נסיונית)

רוב חברי הוועדה הוא בעד ההצעה האומרת:
איסור פרסום לפי סעיף 28 לחוק הכנסת ייעשה
באחת הדרכים האלה:

1. ע"י מתן הודעה בכנסת בו במעמד או סמוך לו
ככל האפשר והוראה למזכירות על מחיקת הדברים
מן הפרוטוקול.
2. בדרך אחרת הנראית ליושב ראש הישיבה.
ובלבד שאיסור כאמור לא יוטל לאחר שעברו 24 שעות משעה שהדברים
שפרסומם נאסר נאמרו או ארעו.

ב. ש ו נ ו ת :

ע. איכילוב: נשאלו עוד כחמשה שבועות עד לסיום המושב הזה של הכנסת, אנו מבקשים לקבל פרטים על העבודה בכנסת, על החוקים שיובאו וכו'. אנו מבקשים שיו"ר הכנסת והסגנים יבררו את הדברים וימסרו לנו, כעבור שבועיים, אינפורמציה על המצב הזה.

שנית, אנו מבקשים ממזכירות הכנסת לבדוק מה יהיה מצבם של חברי-הכנסת המתגוררים בבתי-מלון בירושלים בימי ישיבות הכנסת, לאור חוק בתי-המלון שהונח כבר על שולחן הכנסת ויש להביח שיתקבל לפני הפגרה.

שלישית, מדוע אין מקיימים את החלטת ועדת הכנסת שהכנסת תשב עד שעה 11 בלילה, ומסיימים את הישיבות לפני כן. לא נוכל להאריך את המושב הזה אחר-ה-31 במרץ.

מ. רוזסי: היו"ר והסגנים דנים בחוקים שיש להביאם לכנסת לפני פגרת הפסח. הם דנו בשאלה זו בשבוע שעבר וימשיכו לדון בה השבוע. הכוונה היא לסיים את העבודה ב-28 למרץ 1958. אבל נראה לי שזה ענינם של היו"ר והסגנים ואין זה ענינה של ועדת הכנסת לדון בשאלה זו.

אשר לבתי-המלון - במידה ששוחחתי עם 2-3 בעלי-בתי-מלון לא נתעוררה שאלה כזאת. אבל אפשר לברר את הדבר.

בנוגע לסיום הישיבה אתמול בשעה 10:30; חבר-הכנסת לורנץ היה רשום לרשות-הדיבור ולא היה. אני מבקש את אישורכם להודעה שמסרתי לו כי הוא מפסיד את רשות-הדיבור שלך, על כי לא ניצל אותה בשעה שניתנה לו.

ע. איכילוב: אם תנהגו כך - נכבד אתכם.

היו"ר ב. אזניה: מר רוזסי, הינני והסגנים מתעלמים מן הצורך ברזרבה של זמן. זה ענינה של ועדת הכנסת לדאוג לכך. זה גם ענינה של ועדת הכנסת לקבוע אם הפגרה תחיל ב-28 למרץ או ב-31 בו. אני מבקש לא להביא לאישורנו החלטה של היו"ר והסגנים, אלא שהדיון יתקיים כאן.

היו"ר והסגנים מבזבזים את הזמן העומד לרשותנו ע"י זה שאינם רוצים להטיל מרות על חברי-הכנסת שיקיימו דיונים גם ביום חמישי.

ש. בבה: אני מוחה על-כך, ברשותך אדוני היו"ר, על כי אין מקיימים החלטות של ועדת הכנסת, לאחר שהיא ישבת ודנה ומחליטה. אנו החלטנו על סדר עבודת הכנסת והנה באים ומשנים אותו. התקנון מטיל עלינו את האחריות לקבוע את הדברים האלה, וכל עוד התקנון הוא כזה, לא ייתכן שאנחנו נחליט ומישהו ישנה את החלטה.

היו"ר ב. אזניה: יו"ר הכנסת עמד על כך שהחלטת ועדת הכנסת תתקבל, אלא שיתר הסגנים התנגדו לכך.

ע. איכילוב: אני מבקש גם שתמסר לוועדה אינפורמציה בקשר לבנין הכנסת. אך מכיון שברור שיעבור זמן עד אשר נעבור לבנין החדש, מוכרחים לעשות כאן סידורים אחרים, כי איננו יכולים להמשיך לעבוד כאן במצב הקיים.

ש. יוניצ'סן:
אני מבקש לקבל אינפורמציה בקשר
לבנין החדש. כל ההתפתחות היא
בניגוד גמור לרצון משפחת רוטשילד.

היור' ב. אזביה:
את האינפורמציה המבוקשת אני מבקש למסור
באחת הישיבות הבאות.

אני מבקש ממר רוזסי למסור ליור' וחסנניס
את הטענה המשותפת של ועדת הכנסת שקבוצת יום ה' לגמר הדיונים
של הכנסת הוא בסמכותה של ועדת הכנסת. אנו מבקשים בענין זה
לא לפגוע, כי אחרת לא נוכל להענות אחר-כך לתביעות שתובאנה
אלינו בקשר לחוקים. זה עניננו הבלעדי.

הישיבה ננעלה בשעה 11.00

=====